Verifikacija softvera - Pacman

Projekat za analizu: Pacman

Adresa projekta: https://github.com/MATF-RS20/RS030-pacman Alati za verifikaciu softvera će biti primenjeni commit sa hešom 22218d726c58f913ca10168f73bbd15aa47ceb98 Ovaj projekat predstavlja video-igru po uzoru na poznatu igru Pacma

Ovaj projekat predstavlja video-igru po uzoru na poznatu igru Pacman Projekat je implementiran uz pomoć C++ i Qt okruženja.

Alati korišćeni u analizi:

- 1. Qt Unit Tests i GCov
- 2. Memcheck
- 3. Callgrind
- 4. Massif

1. Alat - Qt Unit Tests

Projekat na početku nije bio dobro napravljen, kako bi se mogli pokrenuti unit testovi. Problem je bio to što se u testovima ne treba uključivati main datoteka projekta koji se testira, međutim, u njoj su bile inicijalizovane globalne promenljive koje su se koristile dalje u programu. Ovaj problem rešen je tako što je napravljen extern_variables fajl koji inicijalizuje ove promenljive, kako nam ne bi bila potreban main fajl, već se inicijalizacija vrši iz tog novokreiranog fajla. Kod pre izmene je izgledao ovako:

```
20
     Game * game;
     int level_map;
21
     //std::list<std::pair<std::string, int> > listOfScores;
22
     //QString playersName = "";
23
24
     QString player = "Player";
25
26
27
28 ▼ int main(int argc, char *argv[])
29
         QApplication a(argc, argv);
30
31
         level_map = 1;
32
33
         game = new Game();
```

Sporne promenljive su game, level_map i player. Nakon izmene, main fajl izgleda ovako:

```
19
     #include "extern_variables.h"
20
21
22 * int main(int argc, char *argv[])
23
         QApplication a(argc, argv);
24
25
26
         level_map = 1;
27
         game = new Game();
28
29
         game->show();
30
         game->displayMainManu();
31
32
33
         return a.exec();
     }
34
35
```

Dok extern_variables.h i extern_variables.cpp izgledaju ovako:

```
extern_variables.h
     #ifndef EXTERN_VARIABLES_H
     #define EXTERN_VARIABLES_H
                                                     #include "extern_variables.h"
4
     #include "game.h"
                                                     Game *game = nullptr;
5
                                                     int level_map = 1;
                                                 4
6
    extern Game *game;
                                                 5
                                                     QString player = "Player";
7
     extern int level_map;
                                                 6
8
     extern QString player;
                                                 7
                                                   void initializeVariables()
9
10
     void initializeVariables();
                                                 9
                                                          game = new Game();
11
                                                10
                                                     }
12
     #endif // EXTERN_VARIABLES_H
                                                11
13
          extern variables.h
                                                             extern_variables.cpp
```

Na kraju, da bi se ove promenljive inicijalizovale, u inicijalnom testu pokreće se funkcija initializeVariables.

```
// For initializing extern variables

// For initializing extern variables

void unitTests::initTestCase()

{
    int argc = 0;
    char *argv[] = {nullptr};
    app = new QApplication(argc, argv);
    initializeVariables();
}
```

Klase koje su bile testirane su Ghost i Health, sa napomenom da su zbog testiranja funkcije sendToInitial() dodati seteri za privatna polja x1 i y1, a zbog testiranja funkcije ChooseRandom() seteri getTimer() i getNextDirection() u klasi Ghost.

```
23 r class Ghost: public QObject, public QGraphicsPixmapItem{
24
         O OBJECT
25
     public:
26
         //Ghost ();
         Ghost(int x1, int y1, int id);
27
28
         int getX();
29
         int getY();
30
         QTimer* getTimer() { return timer; }
         int getNextDirection() { return nextDirection; }
31
         void setX1(int x) { x1 = x; }
32
33
         void setY1(int y) { y1 = y; }
         void sendToInitial();
34
```

Na kraju, testovi su pokrenuti, i svi testirani metodi su prošli testiranje.

```
11:58:20: Starting /home/jovan/Desktop/master/verifikacija/RS030-pacman/PacmanUnitTests/build-UnitTests-Desktop_Qt_5_12_12_GCC_64bit-Debug/UnitTests ...
Config: Using QtTest library 5.12.12, Qt 5.12.12 (x86_64-little_endian-lp64 shared (dynamic) release build; by GCC 5.3.1 20160406 (Red Hat 5.3.1-6))
           : unitTests::initTestCase()
           : unitTests::testGameInitialization()
             : unitTests::testHealthConstructor(
             : unitTests::testGetHealth()
PASS
             : unitTests::testSetHealth()
PASS
PASS
             : unitTests::testDecrease()
: unitTests::testGhostConstructor()
PASS
             : unitTests::testGetX()
             : unitTests::testGetY(
PASS
             : unitTests::testSendToInitial()
            unitTests::testChooseRandomTimerStops() QIODevice::read (QFile, ":/new/PacFiles/mapal.txt"): device not open
QWARN
QWARN
OWARN
PASS
             : unitTests::testChooseRandomTimerStops()
            : unitTests::testChooseRandomCheckRange() QIODevice::read (QFile, ":/new/PacFiles/mapal.txt"): device not open unitTests::testChooseRandomCheckRange()
OWARN
OWARN
            : unitests::testChooseRandomCheckDistribution() QIODevice::read (QFile, ":/new/PacFiles/mapal.txt"): device not open : unitTests::testChooseRandomCheckDistribution() QIODevice::read (QFile, ":/new/PacFiles/mapal.txt"): device not open : unitTests::testChooseRandomCheckDistribution() QIODevice::read (QFile, ":/new/PacFiles/mapal.txt"): device not open : unitTests::testChooseRandomCheckDistribution() QIODevice::read (QFile, ":/new/PacFiles/mapal.txt"): device not open : unitTests::testChooseRandomCheckDistribution()
OWARN
QWARN
             : unitTests::cleanupTestCase()
Totals: 14 passed, 0 failed, 0 skipped, 0 blacklisted, 1358ms
11:58:22: /home/jovan/Desktop/master/verifikacija/RS030-pacman/PacmanUnitTests/build-UnitTests-Desktop_Qt_5_12_12_GCC_64bit-Debug/UnitTests exited with code 0
```

Upozorenja koja se javljaju postoje jer se mape koje se učitavaju nalaze na drugoj relativnoj lokaciji u odnosu na naš projekat, ali za potrebe testiranja one ne moraju da se učitaju.

GCov

Za korišćenje ovog alata u svrhe proveravanja pokrivenosti koda testovima, program treba da prevedemo korišćenjem --coverage argumenta. Ovo se može uraditi tako što se u Qt Creator-u dodaju zaglavlja:

```
1 QT += testlib
2 QT -= gui
3
4 QMAKE_CXXFLAGS += --coverage
5 QMAKE_LFLAGS += --coverage
6
```

Prilikom prevođenja programa nastaju odgovarajući .gcno i .gcda fajlovi, koji se mogu iskopirati u zaseban fajl u kojem će se držati samo ovi fajlovi. Kako bismo mogli da dobijemo odgovarajući izveštaj, pokrećemo alat lcov, sa argumentima za proveravanje pokrivenosti.

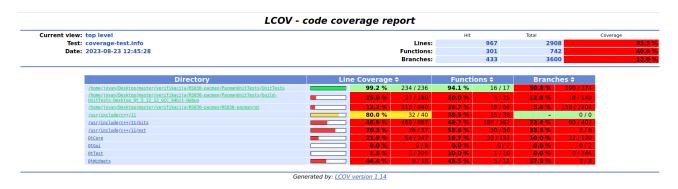
```
Jovan@jovan-VivoBook:-/Desktop/master/verifikacija/RSO30-pacman/GCov$ lcov -rc lcov_branch_coverage=1 -c -d ./files -o coverage-test.info Capturing coverage data from ./files Subroutine read_intermediate_text redefined at /usr/bin/geninfo line 2623. Subroutine read_intermediate_text_to_info redefined at /usr/bin/geninfo line 2763. Subroutine intermediate_ison_to_info redefined at /usr/bin/geninfo line 2763. Subroutine intermediate_json_to_info redefined at /usr/bin/geninfo line 2792. Subroutine print_gcov_warnings redefined at /usr/bin/geninfo line 2872. Subroutine print_gcov_warnings redefined at /usr/bin/geninfo line 2930. Subroutine process_intermediate redefined at /usr/bin/geninfo line 2930. Found gcov version: 11.3.0 Using intermediate gov fornat Scanning ./files for .gcda files ... Found 10 data files in ./files For .gcda files ... Found 10 data files in ./files Processing files/pacmangane.gcda Processing files/pacmangane.gcda Processing files/moc_pacmangane.gcda Processing files/moc_pacmangane.gcda Processing files/moc_pacman.gcda Processing files/moc_pacman.gcda Processing files/pacman.gcda P
```

Dobijeni izveštaj je nečitljiv, tako da pokrećemo alat genhtml za generisanje .html fajla koji slikovito predstavlja rezultate izvršavanja.

```
jovan@jovan-VivoBook:-/Desktop/master/verifikacija/RS030-pacman/GCov$ genhtml --rc lcov_branch_coverage=1 -o Reports coverage-test.info
Reading data file coverage-test.info
Found 93 entries.
Found common filename prefix "/home/jovan/Qt5.12.12/5.12.12/gcc_64/include"
Writing .css and .png files.
Generating output.
...

Overall coverage rate:
    lines.....: 33.3% (967 of 2908 lines)
    functions..: 40.6% (301 of 742 functions)
    branches...: 12.0% (433 of 3600 branches)
jovan@jovan-VivoBook:-/Desktop/master/verifikacija/RS030-pacman/GCov$ firefox Reports/index.html
```

Pokretanjem dobijenog fajla, dobija se pregled testova.

Vidimo da je jako mali broj koda pokriveno testovima, tako da se još treba raditi na ovome.

Testirana klasa Health je vrlo jednostavna, te ne iznenađuje što je pokrivenost testovima 100%. Što se tiče klase Ghost, iako je pokrivenost funkcija 5/6, i dalje veliki deo koda nije pokriven testovima, zbog malog broja test primera, kao i tbog toga što ubedljivo najkompleksija funkcija u klasi nije testirana. Razlog što nije testirana nije samo u njenoj kompleksnosti, već i to što smatram da je najpre neophodno njeno refaktorisanje (takođe pomenuto u analizi alatom Callgrind).

2. Alat - Valgrind Memcheck

Pre nego što se pokrene alat Memcheck, u Qt okruženje dodajemo linije koda -g i - O0 kako bi imali dobro korelisane linije na kojima su pronađene greške i linije koda u izvornom kodu, kao i da bi se eleminisale optimizacije koje potencijalno mogu zamaskirati neke probleme.

```
5 CONFIG += c++17
6
7 # Set optimization level to 00
8 QMAKE_CXXFLAGS_DEBUG += -00
9
10 # Add -g option for debugging symbols
11 QMAKE_CXXFLAGS_DEBUG += -g
12
```

Nadalje, pokrećemo alat pozivom funkcije:

```
valgrind --tool=memcheck --leak-check=full --show-leak-kinds=all --log-
file="Memcheck_report" --track-origins=yes ./qt
```

Prilikom završetka rada programa, dobijamo fajl koji sadrži informacije o memoriji:

```
LEAK SUMMARY:

definitely lost: 5,960 bytes in 240 blocks
indirectly lost: 7,672 bytes in 239 blocks
possibly lost: 768 bytes in 2 blocks
still reachable: 2,887,377 bytes in 30,417 blocks
suppressed: 0 bytes in 0 blocks
```

Ovde se

vidi da postoji jako mnogo propusta u pravljenju programa, ali kao primer, uzet je

```
8 bytes in 1 blocks are definitely lost in loss record 333 of 9,378
    at 0x4849013: operator new(unsigned long) (in /usr/libexec/valgrind/vgpreload_memcheck-amd64-linux.so)
    by 0x124FCB: Game::gameOver(QString) (game.cpp:246)

jedan problem sa alokacijom memorije:
```

Dakle, u liniji 246 u funkciji gameOver, klase Game, dolazi do curenja memorije.

```
highScores[9] = std::pair<QString*,int>(new QString(player), sk);
QString *whichPlayer = new QString(&player + QString::number(howManyGames));
howManyGames++;
highScores[9] = std::pair<QString*,int>(whichPlayer, sk);
```

Promenljiva highScores je par koji sadrži pokazivač na objekat QString i int.

Generalno nije dobra praksa koristiti pokazivače za jednostavne tipove kao što je QString, a u ovom slučaju memorija koju highScores[9] čuva nije dealocirana pre nove dodele. Ovaj kod bi trebao da izgleda na primer, ovako:

```
if (highScores[9].first != nullptr) {
    delete highScores[9].first;
}

QString whichPlayer = player + QString::number(howManyGames);
highScores[9] = std::pair<QString*, int>(new QString(whichPlayer), sk);
howManyGames++;
```

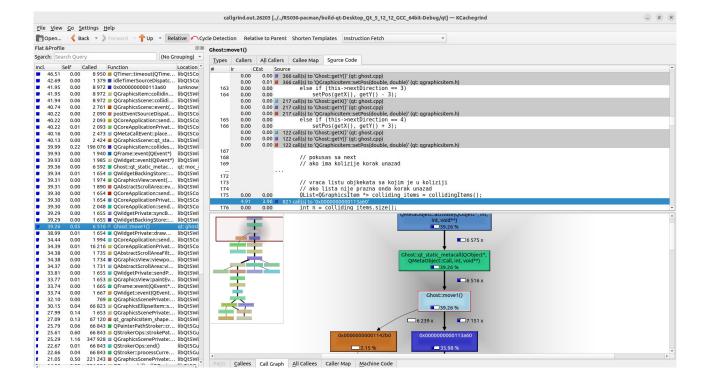
3. Alat - Valgrind Callgrind

Alat se pokreće pozivom funkcije:

```
valgrind --tool=callgrind --cache-sim=yes --branch-sim=yes ./qt
```

Vizuelnu reprezentaciju poziva funkcija dobijamo pokretanjem alata za prikaz komandom:

kcachegrind callgrind.out.26203

Ovde se vidi da je funkcija move1() klase Ghost vrlo visoko u stablu pozivanja, tj. poziva se jako često i samim tim je kandidat čija optimizacija bi trebala da se razmotri.

Ova funkcija obuhvata 240 linija koda koje se izvršavaju svaki put kad se ova funkcija poziva, te je refaktorisanje definitivno potrebno. Ona obuhvata različite celine koje treba da se izvrše, kao što su: postavljanje slike u polje na mapi, izračunavanje narednog koraka, proveravanje da li je došlo do kolizija, iscrtavanje na mapi... Funkcija se treba razdvojiti u više manjih funkcija od kojih se neke, po mogućstvu neće pozivati, ili se logika treba potpuno promeniti.

4. Alat - Valgrind Massif

Alat se pokreće komandom:

```
valgrind --tool=massif --log-file=Massif_report.txt
```

Ovime dobijamo fajlove massif.out.PID i Massif_report.txt. Radi boljeg prikaza koristimo ms_print alat i rezultat ispisujemo u zaseban fajl:

ms_print massif.out.PID > massif.graph.txt

Ovde vidimo informacije koliko je slika analizirano, kao i to da vrhunac zauzeća ima u poslednjem slikanju. Kao i zauzeće memorije od strane main i drugih funkcija. Radi

još boljeg prikaza, massif.out.PID fajl je moguće i otvoriti pomoću Massif Visualizer alata.

Ovde vidimo veliko korišćenje hip memorije, čemu je uzrok upravo neoslobađanje alocirane memorije. Najveće zauzeće hip memorije dešava se pri kraju uzvršavanja programa, kada se na ekranu pojavi ekran za prikaz opcija, tako da taj deo takođe treba srediti.

Zaključak:

Veliki propust u projektu predstavlja činjenica da se nigde ne oslobađa alocirana memorija.

Drugi veliki problem je najpozivanija funkcija move1() koja je previše glomazna i treba se refaktorisati radi optimalnijeg rada programa. U toj funkciji takođe se konstantno prave objekti za iscrtavanje slika, mada je poželjnije da se oni naprave negde izvan funkcije i pozivaju, jer ih ima mali i ograničen broj.

Što se tiče testiranih klasa, one su prošle testove, s tim što su neke metode možda trebale da imaju svoje unutrašnje sisteme provere prosleđenih vrednosti.